

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ПІВДЕННИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

«ПРАВА ЛЮДИНИ В ПЕРІОД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ»

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Одеса, 31 жовтня 2025 року)

*Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» О. В. Тодошчака
(наказ № 3110-44 від 02.10.2025 р.)*

Відповідальний редактор – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України **Аракелян Мінас Рамзесович**

Заступник відповідального редактора – завідувач кафедри Філософії права Юридичного факультету Близькосхідного університету (Кіпр), член-кореспондент Міжнародної академії порівняльного права **Дамірлі Мехман Алишах огли**

Заступник відповідального редактора – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» **Бехруз Хашматулла Набієвич**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набієвич – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Мануїлова Катерина Вікторівна – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Грушко Мальвіна Валеріївна – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Войтович Павло Петрович – PhD в галузі права, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23.
Тел. +38(048)719 8685.

«Права людини в період збройних конфліктів»: Міжнародна науково-практична конференція, присвячується Міжнародному дню прав людини, який відзначається міжнародною спільнотою 10 грудня. **31 жовтня 2025 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2025. 219 с.**

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

забезпечення законності та захисту прав людини. У воєнний період цей інструмент стає не лише гарантією прозорості правоохоронної діяльності, а й засобом формування доказової бази у справах, пов'язаних із порушенням громадського порядку, режиму воєнного стану чи законності дій посадових осіб. Водночас потребує вдосконалення нормативна база, технічна інфраструктура та алгоритми взаємодії між підрозділами поліції для забезпечення безперервної, захищеної та правомірної фіксації службових дій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28. Ст. 250.
3. Закон України «Про захист персональних даних» від 01 червня 2010 р. № 2297-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.
4. Ободець Є.А. Застосування технічних засобів відеофіксації порушень правил дорожнього руху в умовах воєнного стану. Безпека дорожнього руху в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 27 травня 2022 року). Кривий Ріг, 2022. 148 с.
5. Бахчеван Є. Деякі питання застосування спеціальних засобів Національною поліцією в умовах воєнного стану. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. Спеціальний випуск № 2 (121). С. 96-102

Ключові слова: відеофіксація, адміністративно-юрисдикційна діяльність, воєнний стан.

Key words: video recording, administrative jurisdiction activity, martial law.

Задорін Владислав Вікторович
амбасадор проєкту «Break the Fake»

ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ В ПОЛОНІ ТА ПІСЛЯ

Проблема захисту військовополонених набула особливої актуальності у контексті збройної агресії Російської Федерації проти України. Згідно з Женевською конвенцією про поводження з військовополоненими 1949 року, держава-окупант зобов'язана забезпечити належне утримання, медичну допомогу, а також гарантії гуманного ставлення до полонених незалежно від їхнього статусу чи національності [1].

Однак численні факти катувань, нелюдського поводження та психологічного тиску над українськими військовополоненими свідчать про систематичні порушення міжнародного гуманітарного права з боку Росії [2]. Відповідно, важливого значення набуває не лише правовий, а й інформаційний захист цих осіб, адже пропаганда та дезінформаційні кампанії ворога спрямовані на перекручення фактів про умови їх утримання.

У цьому контексті вагому роль відіграє український просвітницький проєкт «Break The Fake», створений у 2022 році громадською організацією *Communities Army of Ukraine* [3]. Його діяльність спрямована на викриття фейків, що поширюються у медіапросторі, зокрема тих, які стосуються військових злочинів РФ, поводження з полоненими та міжнародної реакції на порушення гуманітарного права.

Проект активно співпрацює з журналістами, аналітиками, правозахисними структурами та міжнародними партнерами для формування достовірної інформаційної картини щодо ситуації на фронті та у місцях утримання військовополонених. Його представники неодноразово спростовували неправдиві твердження про нібито «гуманність» російського поводження, доводячи факти катувань і вбивств [4].

Завдяки активній роботі Break The Fake було підвищено рівень інформаційної стійкості українського суспільства, а також міжнародну поінформованість про реальні масштаби порушень. Це сприяє підтримці тиску на агресора через міжнародні судові та дипломатичні механізми, зокрема Міжнародний кримінальний суд і Раду ООН з прав людини [5].

Після повернення з полону військовослужбовці стикаються з низкою проблем — як правових, так і психологічних. Саме тому інформаційні кампанії, що ведуться Break The Fake та спорідненими ініціативами, відіграють роль у реабілітації та суспільній підтримці колишніх військовополонених, запобігаючи стигматизації та поширенню ворожих наративів.

Таким чином, поєднання правозахисної діяльності державних структур із незалежними громадськими ініціативами, такими як «Break The Fake», створює цілісну систему захисту військовополонених — як у правовому, так і в інформаційному вимірі. Це дозволяє ефективніше реалізовувати положення міжнародного гуманітарного права та захищати гідність захисників України навіть у найважчих умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War (1949). URL: <https://ihl-databases.icrc.org>.
2. Звіт Управління Верховного комісара ООН з прав людини про поводження з військовополоненими в Україні, 2024.
3. Communities Army of Ukraine. Break The Fake Project. URL: <https://breakthefake.com>.
4. Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки України. URL: <https://spravdi.gov.ua>.
5. International Criminal Court. Reports on war crimes in Ukraine, 2023.

Ключові слова: військовополонені, гуманітарне право, дезінформація, Break The Fake, міжнародний захист, права людини, військові злочини, інформаційна безпека, катування.

Key words: prisoners of war, humanitarian law, disinformation, Break The Fake, international protection, human rights, war crimes, information security, torture.

Красногор Олександр Володимирович

кандидат юридичних наук, приватний нотаріус (м. Чернігів)

СПІВВІДНОШЕННЯ ФУНКЦІЙ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ

Забезпечення прав і свобод людини є одним із ключових напрямів діяльності держави, визначених Конституцією України. Основний Закон у статті 3 закріплює, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави [1]. У цьому контексті ключову роль відіграють органи державної влади, наділені відповідними

ЯРМАКІ В.Х.

Міжнародно-правова відповідальність та захист прав людини у добу новітніх воєнних технологій: виклики та перспективи для України.....44

ГРЕБЕНЮК Д.О.

The development of scientific discourse in the context of the influence of ECHR practice on the phenomenon of extradition.....47

MANUILOVA A.

Völkerrechtliche verpflichtungen und das Estoppel-prinzip: garantien zur wahrung der Menschenrechte in Kriegszeiten.....49

КОЛЕЧКО Д.М.

Проблемні аспекти стягнення аліментів у спрощеному та наказному провадженні.....51

РУГАЛО Б.А.

Принципи прав людини і штучний інтелект.....54

АБЛОВ І.Є.

Підсудність кримінальних проваджень в контексті захисту прав людини.....56

Секція № 2

Захист прав людини в Україні під час воєнного стану

TULIAKOV V.

War without world: the legal challenges of contemporary conflict and human rights.....60

ОБУШЕНКО Н.М.

Зайнятість населення та працевлаштування в Україні: правове регулювання, державна політика та виклики 63воєнного часу.....63

КАРЛІНСЬКА С.І.

Деякі особливості здійснення представництва адвокатом у справах про відшкодування шкоди завданою військовою агресією рф.....66

ГУТНИК В.В.

Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України: очікування, виклики та перспективи.....68

ОКОПНИК О.М., ЛОПУХОВА Я.В.

Проблемні питання захисту прав людини під час воєнного стану.....71

ГРЕБЕНЕНКО І.О., СОКОЛОВА К.М.

Застосування поліцейськими технічних засобів фіксації (відеокамери, боді-камери) у процесі адміністративно-юрисдикційної діяльності в умовах воєнного стану.....73

ЗАДОРІН В.В.

Захист військовополонених в полоні та після.....75

КРАСНОГОР О.В.

Співвідношення функцій Міністерства юстиції України з іншими органами державної влади у сфері охорони прав людини.....76

ПІДГОРОДИНСЬКА А.В.

Воєнний стан і права людини під час кримінального провадження.....79